



---

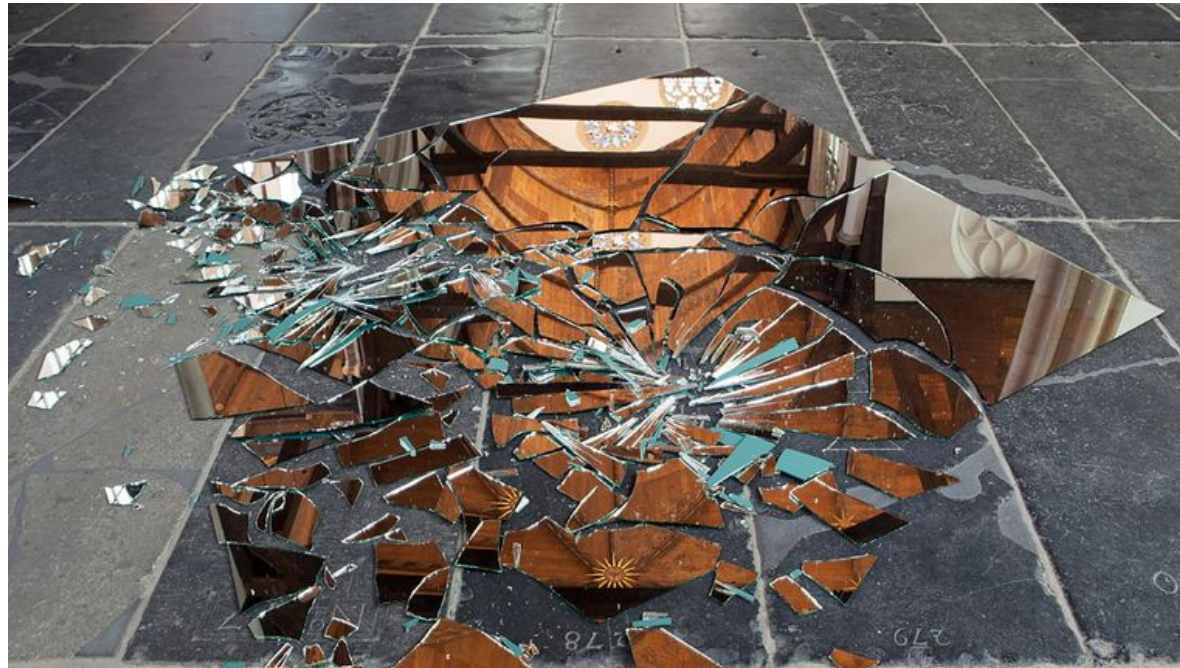
[Voorpagina](#)[Amsterdam](#)[Nederland](#)[Wereld](#)[Kunst & >](#)

## Jaaroverzicht

# De beste beeldende kunst van 2016 volgens onze recensenten

Alles is te gebruiken in de beeldende kunst, van flessendoppen tot gesmolten goudstaven. 2016 was in menig opzicht een rijk jaar. Dit zijn de favorieten van de kunstrecensenten van Het Parool

**Jan Pieter Ekker, Edo Dijksterhuis en Sophia Zürcher en Kees Keijer** 27 december 2016, 15:40



BEELD MARINUS BOEZEM

## **Jan Pieter Ekker**

### **1. Manic/Love, Jordan Wolfson, Stedelijk Museum**

In het fascinerende, tikje angstaanjagende Colored Sculpture hangt een roodharig joch aan zware kettingen in een stalen raamwerk. Zijn bewegingen worden aangestuurd door een computer; aanvankelijk zijn ze rustig en elegant, de ritmische dans verandert echter al snel in een gewelddadige danse macabre. Must see van Jordan Wolfson, The Next Big Thing uit New York.

**[www.stedelijk.nl](http://www.stedelijk.nl)**



**De sculptuur Manic/Love van Jordan Wolfson is in zijn beweging wat angstaanjagend** BEELD GERT JAN VAN ROOI

## **2. Stadstekenaars van Amsterdam 2014-2016, Stadsarchief**

Trefzekere potloodtekeningen van Arie Schippers, de nieuwe Stadstekenaar van Amsterdam, gecombineerd met die van de eerdere stadstekenaars Hamid el Kanbouhi (2014) en Dieuwke Spaans (2015). Daarbij nog twaalf al even bijzondere kunstenaars die de afgelopen jaren een opdracht hebben gekregen van de

Commissie voor de Tekeningen van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst en het Stadsarchief.

[www.amsterdam.nl/stadsarchief](http://www.amsterdam.nl/stadsarchief)

### **3. Libby Libby Libby, Helen Verhoeven, Stigter Van Doesburg**

Indringende serie schilderijen over Libby, een kunstenaar die werkt in een café in de buurt van Helen Verhoevens woning in Berlijn. De schilderijen lijken voor Verhoeven, die dit voorjaar ook het overweldigende schilderij Hoge Raad presenteerde, aanleiding om verschillende rollen op haar te projecteren en om haar te laten figureren in bepaalde composities.

[www.stigtervandoesburg.com](http://www.stigtervandoesburg.com)

### **4. Dial H-I-S-T-O-R-Y, Johan Grimonprez, Flatland Gallery**

De Vlaamse multimediakunstenaar/documentairemaker/politiek pamflettist/remixfilmer Johan Grimonprez was te gast op het Idfa, dat zijn boos makende verfilming van Andrew Feinsteins The Shadow World: Inside the Global Arms Trade vertoonde.

Aanleiding voor het Stedelijk om de korte docu Kobarweng or Where Is Your Helicopter? uit 1992 uit de depots te halen, en voor Flatland Gallery om Grimonprez' meesterlijke documentaire Dial - H-I-S-T-O-R-Y weer eens te tonen.

[www.flatlandgallery.com](http://www.flatlandgallery.com)

## **5. De Appel Timeline: 40+ Years of Risks, De Appel**

Printjes en foto's aan de muur, en lange lijsten met de titels en deelnemers aan de meer dan tweeduizend projecten die De Appel onder leiding van respectievelijk Wies Smals, Saskia Bos, Ann Demeester, Lorenzo Benedetti en Niels Van Tomme realiseerde, initieerde, organiseerde en programmeerde sinds 1974; de allerallerlaatste tentoonstelling op de Prins Hendrikkade stemde vooral weemoedig.

[www.deappel.nl](http://www.deappel.nl)

## **Edo Dijksterhuis**

### **1. Deep Epoch, Constant Dullaart, Upstream Gallery**

Constant Dullaart toont welke mechanismen ons digitale doen en laten bepalen. Hij verstoort sociale media door nepprofielen te introduceren en laat een robot foto's reproduceren. Daarnaast heeft hij oog voor historische verbanden en weet hij zijn conceptuele kost aantrekkelijk te verbeelden. De meest actuele kunstenaar van de Information Age.

[www.upstreamgallery.nl](http://www.upstreamgallery.nl)

### **2. 81 Dingen Waarvan Ik Dacht Dat Ik Ze Vergeten Was, Jasper Rigole, De Brakke Grond**

Met stip de meest poëtische tentoonstelling van 2016. Jasper Rigole toverde de zalen om tot een installatie waarin foto's, films en dia's van wildvreemden een grote herinneringsmachine

vormen. Het materiaal laat zich steeds herschikken tot nieuwe verhalen. De grens tussen feit en fictie vervaagt in dit constante proces van narratieve recycling.

[www.brakkegrond.nl](http://www.brakkegrond.nl)

### **3. Meyina, El Anatsui, Prins Claus Fonds Gallery**

De afgedankte flessendoppen zijn waardeloos, maar de grote wandkleden die de Ghanese El Anatsui ermee maakt, schitteren als reusachtige sieraden. Ze zijn abstract, maar laten zich lezen als landkaarten. Reliëf zorgt voor een geraffineerd lichtspel. De werken zitten tussen schilderij en sculptuur en je kunt er eindeloos naar kijken.

[www.princeclausfund.org](http://www.princeclausfund.org)

### **4. Unfasten Seat Belt, Catherine Biocca, Jeanine Hofland Contemporary Art**

Catherine Biocca mengt tekenfilmesthetiek en mythologie tot absurdistisch theater met een boerende vis en een vloer vol injectienaalden en slagersmessen. Haar monochromen met ingekraste mannetjes die op telkens weer een andere manier verongelukken, zijn een uitgestoken tong richting truttigheid en purisme. Een van de laatste tentoonstellingen van een galerie die inmiddels geen eigen ruimte meer heeft.

[www.jeaninehofland.nl](http://www.jeaninehofland.nl)

## **5. Stick or Twist, Aukje Dekker, Gallery Vriend van Bavink**

Kunstenaar en koper zitten als met elastiek aan elkaar, de schilderkunst als roulette. Twintig kopers stappen in met een basisbedrag en besluiten na ieder stadium opnieuw in te zetten of af te haken. Het schilderij doorloopt geleidelijke maar ook bizarre ontwikkelingen, gaat van figuratief naar abstract, wordt zelfs twee keer zo groot.

[www.stickortwist.nl](http://www.stickortwist.nl)

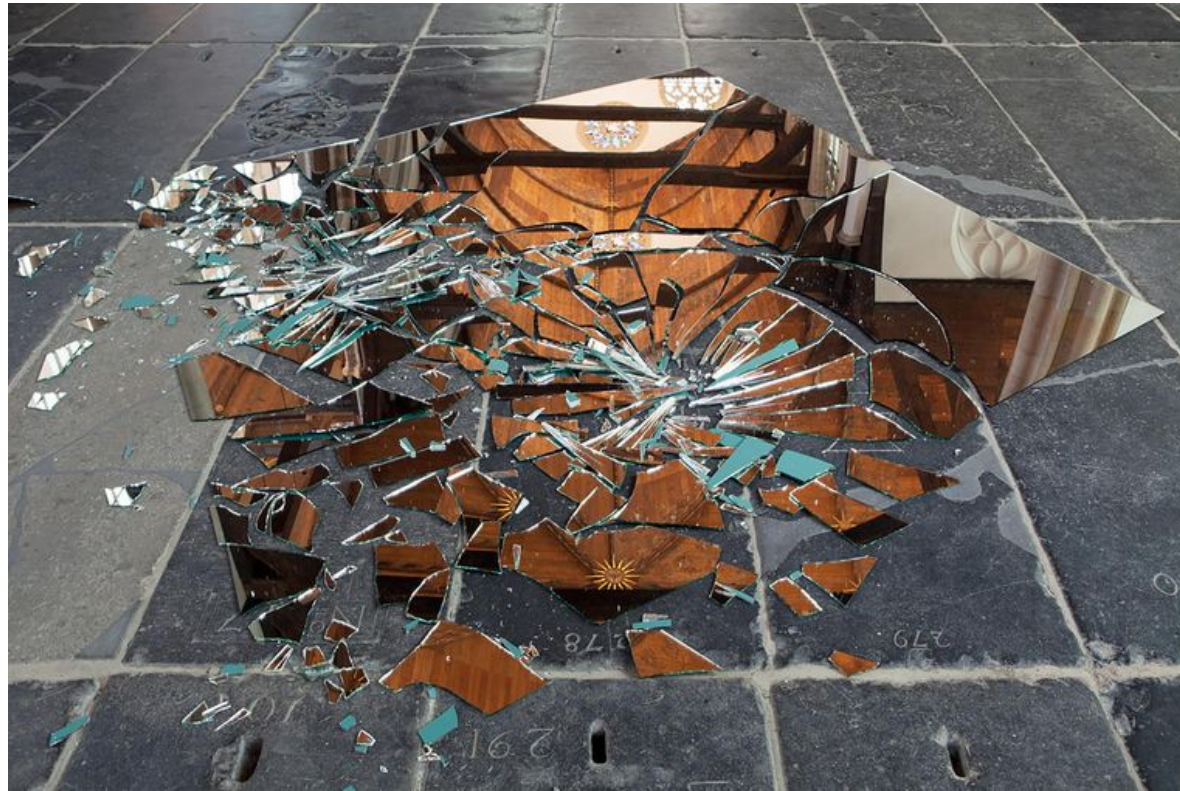
## **Sophia Zürcher**

### **1. Marinus Boezem in De Oude Kerk, De Oude Kerk**

Het was eigenlijk vreemd dat Marinus Boezem nog nooit in de Oude Kerk had geëxposeerd. Boezems ideeën over de gotische architectuur, opstijgen en collectiviteit kwamen uitstekend tot hun recht in dit gotische gebouw.

Met eenvoudige middelen als een bouwlift en gebroken spiegels bood Boezem een nieuw perspectief op de kerk.

[www.oudekerk.nl](http://www.oudekerk.nl)



**Marinus Boezem in de Oude Kerk** BEELD MARINUS BOEZEM

## **2. Translating The Standard Gold Bar (I Only Take Risks I Understand), Sarah van Sonsbeeck, De Nederlandsche Bank**

Het goud stroomde bij binnenkomst van de expositieruimte van De Nederlandsche Bank al van de trap. Sarah van Sonsbeeck smolt het volume van zes standaardgoudstaven om. Zeker in de context van een bank zetten deze verleidelijk glimmende kunstwerken aan tot denken over hoe we waarde toekennen aan materialen.

**[www.dnb.nl](http://www.dnb.nl)**

### **3. A Stalagmite For Sisyphus, Aljaž Celarc, C&H Gallery**

Aljaž Celarc haalde een blok ijs van de Franse Bossonsgletcher naar C&H Gallery. Het ijs smolt, droop in een mal in een vriezer en bevroor weer in zijn oorspronkelijke vorm. Met zichtbaar plezier en kennis van zaken maakte Celarc een installatie die de problemen van klimaatverandering concretiseerde - zonder dat het prekerig wordt.

[www.ch-gallery.com](http://www.ch-gallery.com)

### **4. The Racquet Club, Caroline Walker, Grimm**

Alle schilderijen van Caroline Walker bij Grimm tonen scènes in een vakantieresort in Palm Springs, Californië. Samen vertellen die kunstwerken een verhaal over afzondering: iedereen luiert of werkt in z'n eentje in deze oase. Bijzonder is dat Walker ook afstand tussen de kijker en het tafereel creëert, waardoor vorm en inhoud precies bij elkaar passen.

[www.grimmgallery.com](http://www.grimmgallery.com)

### **5. Penone in de Rijksmuseumtuinen, Giuseppe Penone, Rijksmuseum**

Het Rijksmuseum haalde deze zomer de sculpturen van de Italiaanse kunstenaar Giuseppe Penone naar Nederland. In de tuinen stond bijvoorbeeld een bronzen boom met een blok graniet tussen de takken, en een door de bliksem getroffen boom, het

gespleten deel bedekt met bladgoud. Penone laat zien dat bomen prachtige sculpturen kunnen zijn.

[www.rijksmuseum.nl](http://www.rijksmuseum.nl)

## **Kees Keijer**

### **1. Hercules Segers, Rijksmuseum**

Hercules Segers was een van de meest invloedrijke en mysterieuze kunstenaars van de zeventiende eeuw. De nieuwe technieken in de etskunst die hij uitvond waren enorm belangrijk voor vele kunstenaars na hem, Rembrandt inclusief. In de prachtige tentoonstelling komen bijna al zijn etsen en schilderijen voorbij en je valt van de ene verbazing in de andere.

[www.rijksmuseum.nl/hercules-segers](http://www.rijksmuseum.nl/hercules-segers)



**Vergezicht met een weg en bemoste takken** BEELD HERCULES SEGERS

## **2. Manic/Love, Jordan Wolfson, Stedelijk Museum**

De Amerikaanse kunstenaar Jordan Wolfson sleept een ledenpop met stalen kettingen door een museumzaal. Tegelijk sleept hij de kijker mee in een emotionele rollercoaster, waar je heen en weer wordt geslingerd tussen afschuw en medelijden. *Colored Sculpture* is een existentieel meesterwerk over een figuur die

dader en slachtoffer ineen is.

[www.stedelijk.nl](http://www.stedelijk.nl)

### **3. Malkovich Malkovich Malkovich, Sandro Miller, Torch**

Toen fotograaf Sandro Miller genas van kanker, besloot hij een hommage te brengen aan alle fotografen die zijn leven hadden veranderd. Hij ging de beste portretten van Annie Leibovitz, Yousuf Karsh, Andy Warhol, William Klein en anderen opnieuw maken, met één verschil: acteur John Malkovich was steeds de hoofdpersoon. Miller liet niets aan het toeval over. Het resultaat is verwarrend, komisch en ontroerend.

[www.torchgallery.com](http://www.torchgallery.com)

### **4. Redefining Realness, Berend Strik, Fons Welters**

In een nieuwe serie werken gaat Berend Strik op zoek naar de eigenaardigheden van het kunstenaarsatelier. Hij bezocht over de hele wereld ateliers van collega-kunstenaars en muzikanten, om te onderzoeken wat de relatie is tussen de ruimte en de artistieke opvattingen van de kunstenaar. Strik verbindt voor- en achterkanten van de schilderijen met elkaar door voorstellingen op beide zijden te borduren.

[www.fonswelters.nl](http://www.fonswelters.nl)

### **5. #+ 21.00, Saskia Noor van Imhoff, De Appel**

De tentoonstelling van Saskia Noor van Imhoff bij De Appel maakt

bij nader inzien vooral weemoedig. Ze bouwde een hedendaagse totaalinstallatie die tegelijk doet denken aan een archeologische opgraving. Nu blijkt dat het een van de laatste tentoonstellingen bij De Appel was. Het middensegment tussen galerie en museum dreigt in Amsterdam totaal te verdwijnen.

[www.deappel.nl](http://www.deappel.nl)



---

**MEER OVER KUNST, CULTUUR EN ENTERTAINMENT KUNST EN ENTERTAINMENT**  
**A STALAGMITE FOR SISYPHUS ALJAŽ CELARC AMSTERDAM**  
**AMSTERDAMSE FONDS VOOR DE KUNST ANDREW FEINSTEINS ANDY WARHOL**  
**JAN PIETER EKKER EDO DIJKSTERHUIS SOPHIA ZÜRCHER EN KEES KEIJER**

